

Frederic Chopin

**Dra. Magda Polo Pujadas
(Universitat de Barcelona)**

Frédéric Chopin (Żelazowa Wola, 1810-París,1849)

Compositor i pianista polonès.

És considerat com un dels més importants de la història.

La seva perfecta tècnica, el seu refinament estilístic i la seva elaboració harmònica han estat comparats històricament amb les de Johann Sebastian Bach, Franz Liszt i Ludwig van Beethoven per la seva perdurable influència en la música de temps posteriors.

Si el piano és l'instrument romàntic per excel·lència es deu en gran part a l'aportació de Frédéric Chopin, perquè va desenvolupar un estil intrínsecament poètic, d'un lirisme delicat i subtil, que encara no ha estat igualat.

L'obra de Chopin representa el Romanticisme musical en el seu estat més pur.

La seva obra

La seva obra representa un estrany cas entre els grans compositors, ja que la major part de les seves obres són per a piano sol.

Només 6 d'un total de 246 obres compostes per Chopin inclouen una orquestra, se les coneix com a obres concertants i són per a piano i orquestra. Significativament, aquestes sis composicions pertanyen pràcticament al període inicial de la seva carrera a Varsòvia, quan estudiava amb Josef Elsner entre 1827 i 1831, l'any en que va arribar a París.

El 1831 compon la primera obra: Variacions sobre un tema de Don Giovanni Op.2, que va rebre el cèlebre elogi de Schumann.

Hi ha tres obres inspirades en el folklore polonès i finalment dos concerts per a piano: el Concert per a piano i orquestra No.2 Op. 21 en fa menor (1829-1830) i el Concert per a piano i orquestra No.1 Op. 11 en el meu menor (1830).

La seva vida

Infància i joventut a Polònia (1810 -1830) Fryderyk Franciszek Chopin, va néixer a Zelazowa Wola, actual Polònia en 1810 i va morir a París el 1849.

El seu pare, Nicolàs Chopin (1771-1844), era un emigrat francès de llunyans ancestres polonesos, que s'havia traslladat a Polònia en 1787, animat per la defensa de la causa polonesa i era professor de francès i literatura francesa.

La seva mare, Tekla Justyna Kryzanowska (1782-1868), va conèixer a Nicolàs Chopin a la residència de la Comtessa Justyna Skarbek, on Nicolàs era el tutor del seu fill menor Fryderyk i Tekla era una parenta llunyana de la comtessa que li servia de companyia i mestressa de claus.

El matrimoni Chopin va tenir quatre fills, Fryderyk que va ser el segon fill i únic home i tres filles: Ludwika, Izabella i Emilia.

La seva vida

El 1810, quan Chopin tenia 7 mesos d'edat la seva família es va traslladar a viure a Varsòvia, el seu pare al Palau saxó i després al Palau Kazimierzowski de Varsòvia.

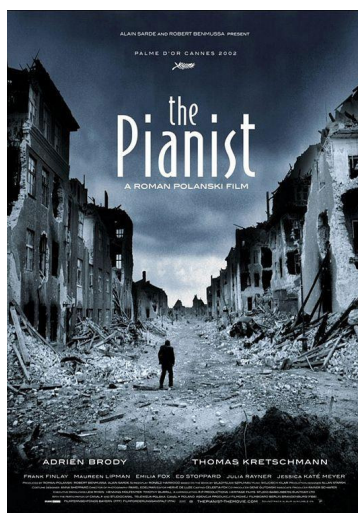
Des dels sis anys ja tocava el piano amb un gran domini, improvisava i componia fàcilment. S'han trobat les partitures de dues Poloneses que van ser compostes en 1817, quan Chopin tenia 7 anys.

Fryderyk Chopin va estudiar al Liceu de Varsòvia de 1823 a 1826 i després va estudiar a l'Escola de Música de Varsòvia de 1826 a 1829, on va tenir com a mestres a Wilhelm Würfel i Josef Elsner.

Encara que en la tècnica d'execució del piano a Chopin se'l considera principalment autodidacta, els seus mestres de música li van donar una rigorosa educació en composició musical.

Josef Elsner, va escriure al juliol de 1829 en el seu informe final sobre Chopin: "És un estudiant d'exceptional talent, un geni musical".

Audició

Balada núm. 1 op. 23

La Balada núm. 1 és una de les peces més populars de Chopin. En la pel·lícula de Roman Polanski, El Pianista (2002), apareix en un lloc destacat una escena d'aproximadament quatre minuts en la que s'interpreta aquesta peça.

<https://www.youtube.com/watch?v=Ce8p0VcTbuA>

<https://www.youtube.com/watch?v=jHfQCfUTIXE>

La seva vida

El 1829 Chopin va fer un breu viatge a Viena, just en acabar els seus estudis a l'Escola de Música, el seu primer com a concertista a l'estranger, en dos concerts al Teatre Kärntnertor. Hi va presentar les seves Variacions Op. 2 juntament amb diverses obres seves. L'èxit va ser extraordinari.

Va tornar a Varsòvia, on va fer dos importants concerts públics el 1830. Va considerar que a Varsòvia ja no podia aprendre més i que per triomfar com a pianista i compositor havia d'anar a les grans capitals culturals d'Europa: Viena, París i Londres.

Chopin va decidir emprendre un viatge a Viena l'1 de novembre de 1830, confiant a tornar aviat a la seva pàtria, sense saber que no tornaria mai.

La seva vida

Viatja cap a Viena, on hi arriba el 22 de novembre de 1830 i hi roman fins al 20 de juliol de l'any següent.

Dies després d'arribar, Chopin i els seus amics es van assabentar de l'Aixecament de Novembre, la insurrecció polonesa contra els rusos. Els seus amics van tornar a Polònia per donar suport a la insurrecció i van convèncer a Chopin que es quedés a Viena i que donaria un major servei a la seva pàtria seguint la seva carrera com a compositor i pianista.

La insurrecció a Polònia no era ben vista en l'Imperi Austríac, de manera que Chopin només va donar dos recitals a Viena durant aquests vuit mesos i va decidir anar a França.

Arriba a París la tardor de 1831 i va introduint-se gradualment en l'activitat musical de París.

França seria la seva casa els últims 18 anys de la seva vida. El seu primer concert públic el 26 de febrer de 1832, es va convertir en el tema de conversa de tota la ciutat. El seu prestigi començava a estendre's no només a París sinó a tot Europa.

Audició i explicació

Estudi en mi major Opus.10 No.3 "Tristesse"

<https://www.youtube.com/watch?v=JS7KfOyMEIY>

La seva vida

A París va conèixer i va aconseguir l'acceptació d'altres famosos joves músics com Franz Liszt, Héctor Berlioz i el violoncel·lista Auguste Franchomme.

També va començar a guanyar-se la vida publicant i venent les seves partitures i fent classes de piano. Es va convertir en un mestre molt sol·licitat i ben pagat fins a la fi de la seva vida.

A l'abril de 1835 va donar dos importants concerts públics a París, un al Teatre Italià i l'altre a la Societat de Concerts del Conservatori.

L'hivern de 1835, a l'edat de 25 anys, va tenir els primers símptomes d'una seriosa malaltia pulmonar. A la primavera de 1836, la seva malaltia va tornar a manifestar-se, encara que els seus malestars no li van impedir sol·licitar i obtenir la mà de Maria Wodzińska, una adolescent de 17 anys de la qual s'havia enamorat. El compromís va ser mantingut en secret.

Posteriorment, i en conèixer la malaltia que patia el músic, la família Wodzińska va declinar el compromís.

Chopin i George Sand

A finals d'octubre de 1836, Frédéric va ser convidat a una reunió on Franz Liszt li va presentar a una dona famosa: George Sand, pseudònim de l'escriptora francesa Amandine Aurore Lucie Dupin (Baronessa Dudevant) i a partir de llavors Chopin va començar a freqüentar la relació amb aquesta famosa escriptora.

El jove polonès tenia 26 anys i la dama 32. George Sand era un cas particular en aquells temps: usava roba d'home, fumava cigars havans i mostrava un absolut menyspreu per les convencions socials.

El 1838 la relació amb George Sand ja estava ben establerta, però en lloc d'iniciar una convivència sota un mateix sostre, van llogar dues cases contigües a París.

A partir de 1839 i fins a 1845, la parella va començar a traslladar-se a la casa de Sand a Nohant per passar els estius. Allà, l'escriptora tenia cura de la fràgil salut del pianista, que va compondre part de la seva millor producció.

La relació entre el músic i l'escriptora George Sand estava bastant deteriorada; alguns malentesos i disputes familiars, referents als fills que Sand tenia del seu primer matrimoni, van precipitar la ruptura en 1847.

Al febrer de 1848 va esclatar a França la revolució que va acabar amb el regnat de Louis Philippe d'Orleans i l'establiment de la 2a República francesa al desembre del mateix any.

Durant aquest temps, Chopin va ser convidat per la seva alumna escocesa, Jane Stirling, a realitzar una gira de concerts per Anglaterra i Escòcia, la qual va aconseguir acabar amb gran èxit.

No obstant això, la seva salut va continuar empitjorant. Els doctors a Londres li van recomanar que tornés immediatament a París. El començament de l'any 1849 van trobar a Chopin massa feble com per continuar donant les seves classes de piano. Jane Stirling li va donar suport financer i la seva estimada germana Ludwika viatjà des de Varsòvia també per donar-li suport.

En difondre la notícia que el seu estat empitjorava, gran part de la societat parisina va voler anar a visitar-lo: alumnes, amics, dames, tots aquells que l'havien aplaudit quan estava tocant van voler veure-ho per dir-li adéu.

El més fidel de tots era el pintor Eugene Delacroix, que el visitava gairebé cada dia per confortar i donar-li ànims.

Va morir a les dues de la matinada del 17 d'octubre de 1849. El solemne funeral de Frédéric Chopin es va celebrar a l'església de Santa Magdalena de París el dia 30.

En ell, complint les disposicions del seu testament, es van executar el Rèquiem de Mozart i els seus Preludis en la menor i en Si menor. D'acord als seus desitjos, el seu cos va ser enterrat al Cementiri de Père Lachaise, a París.

El seu cor va ser portat a Polònia per la seva germana Ludwika i es troba en una urna dins d'una columna del Temple de la Santa Creu, a Varsòvia.

Últims dies

A l'hivern de 1838 comencen els seus problemes de salut greus i el seu metge li va aconsellar el clima saludable de les Illes Balears per millorar-se. Així, el compositor, Sand i els dos fills d'ella, Maurice i Solange, van viatjar a Barcelona, on es van embarcar a Mallorca. Allà van passar l'hivern i allí va compondre la major part dels seus 24 Preludis Op.28.

A Mallorca es va confirmar el diagnòstic de la seva malaltia: el jove músic tenia tuberculosi.

Va tornar a París i entre 1840 i 1847 va compondre una gran quantitat de Preludis, Scherzos, Estudis, Poloneses, Mazurkas i els seus famosos Nocturns.

Cap a 1845, la seva salut va començar novament a deteriorar-se, iniciant el procés de debilitament que finalment ho conduiria a la mort.

Audició Vals brillant

<https://www.youtube.com/watch?v=LG-E4PVGQSI>

El Gran vals brillant en mi bemoll major, op. 18, va ser compost per Frédéric Chopin el 1833 i publicat el 1834. Aquest va ser el primer vals per a piano sol que va compondre, encara que abans de 1834 havia escrit setze valsos que van ser destruïts o, alguns, publicats pòstumament.

Els nocturns

Nocturn, en música, és sinònim de meditació, malenconia, flexibilitat, solitud, clima íntim, ambient poètic i misteriós de la nit. Si cap música es pot expressar amb paraules, aquesta menys encara. Tots els sentiments es reuneixen en aquestes formes senzilles i transparents. Tot i que no va ser l'inventor d'aquest tipus de peces per a piano (l'anglès John Field va publicar el seu primer nocturn a 1812), Chopin és, sens dubte, qui va compondre els millors (la majoria d'ells estan dedicats a senyores nobles i senyoretes diverses).

Tot el que tocava Chopin el convertia en poesia, el caràcter íntim i introspectiu dels Nocturns li va servir per compondre una vintena d'obres mestres que tots els pianistes (i no pianistes) es moren per tocar.

Chopin era mestre de les dimensions reduïdes, reflexions intenses d'un dia. Aconseguia una mena d'èxtasi en la seva inspiració, d'on obtenia les seves estranyes sonoritats del piano. La seva música, a més, era elegant i de sonoritats netes: les condicions perfectes per atacar aquesta forma musical fotofòbica, on hi ha més de lluna que de sol, més de colors blavosos que taronges. Els nocturns són peces que no tenen pressa, es vesteixen amb allò just i fugen de les brusquedats i els ensurts. L'autor plasma sensacions reals (les que viu: alegries, sofriments ...) i les converteix en música.

En paraules de Mendelssohn: "La seva interpretació porta un segell de tan profunda originalitat, és tan magistral, que es podria dir de Chopin que és un virtuós absolutament perfecte ... Vaig experimentar extremat plaer en trobar per fi un veritable artista que segueix el camí obert pels seus propis esforços".

Audició i anàlisi

Nocturn en fa sostingut major op. 15 núm. 2, anàlisi

https://www.youtube.com/watch?time_continue=10&v=WqX5x5BuwGA&feature=emb_logo

Andante (♩ = 132)

2

p *espr.* *dolce*

1 4 14321 3 2

3 5 4 3 2 1

f *p*

Un hivern a Mallorca

Un hivern a Mallorca és un quadern de viatge escrit per George Sand, on relata les vivències del viatge que va realitzar en 1838 a l'illa de Mallorca amb la intenció d'alleujar la tuberculosi que patia Chopin.

“La sociedad mallorquina no ve con buenos ojos la relación adúltera de George Sand con el músico Frédéric Chopin, seis años menor que la escritora y gravemente enfermo de tuberculosis. Por eso, cuando viajan hasta la isla con la idea de que el suave invierno mallorquín será beneficioso para Chopin, nadie quiere facilitarles alojamiento. La única posibilidad que se les ofrece es la de instalarse en la inhóspita Cartuja de Valldemossa, que carecía de toda comodidad. A las dificultades por las que atraviesa su relación, a la frágil salud Chopin y a la presencia de los hijos de George Sand, se suma la incomprensión y la falta de hospitalidad de los lugareños”.

Chopin va escriure: "Aquí estoy en Palma, entre palmeras, cedros, cactus, olivos, naranjos, limoneros, aloes, higueras, granadas, etc. Todo lo que se suele ver en los invernaderos de los jardines botánicos. El cielo es de color turquesa, el mar como lapislázuli, las montañas como esmeralda y el aire maravilloso. Durante el día brilla el sol, todo el mundo pasea en ropa de verano y hace calor. Por las noches, suenan guitarras y cantos durante largas horas. Terrazas enormes donde abunda la parra, murallas árabes. Todo aquí, incluida la ciudad, tiene un aire africano. En pocas palabras, la vida es estupenda".

Per la seva banda, George Sand escriu: "Tengo reservada una celda que consiste en tres cuartos y un jardín por 35 francos al año en el monasterio de Valldemossa -un lugar abandonado, enorme y espléndido en la montaña. Nuestro jardín está repleto de naranjas y limones; los árboles crujen del peso de su carga... Vastos claustros de la arquitectura más bonita, una iglesia encantadora, un cementerio con una palmera y una cruz de madera (...) Los únicos habitantes, aparte de nosotros, son una sirvienta mayor y el pastor, nuestro guardián y mayordomo a la vez. Espero que haya algún fantasma. Desde la puerta de mi celda se observa un claustro enorme y cuando el viento golpea la puerta suena como cañonazos por todo el monasterio. Verás que no me falta poesía ni soledad."